

КІНАЖУРНАЛІСТ КРОЧЫЦЬ ПА КРАІНЕ...

НОВЫЯ РАБОТЫ ЦЭНТРАЛЬНОЙ СТУДЫІ ДОКУМЕНТАЛЬНЫХ ФІЛЬМАУ

Творчы калектыв Цэнтральнай студыі дакументальных фільмаў актыўна ўдзельнічае ў стварэнні экраннага летапису эпохі. Кінааператары студыі цярпець у любым кутку краіны. Яны імкюцца адлюстравць на плёнцы ўсе самае цікавае, характэрнае для жыцця краіны, яе народа. Мы расказваем пра некаторыя новыя работы кінажурналістаў.

«ЭРПАРТАЖ З ТАЕЖНЫХ ДАРОГ»

Пяць гадоў назад, вясной, забіў першы нафтавы фантан у Шоменскай вобласці. Але да нядаўняга часу знаходзіліся септыкі, якія сцвярдзелі, што нафты ў Сібіры няма. Зараз ужо адкрыты цэлы рад месцаў нафтавых залежаў.

— Мы выехалі туды для таго, каб зняць невялікі сюжэт для кіначасопіса «Краіна Совецкая», — гаворыць рэжысёр-аператар Аляксандр Саранцаў. — Але ўсе, што мы там убачылі, настолькі нас уразіла, захапіла, што мы вырашылі зрабіць шырокі экранны фільм аб гэтым краі. А больш правільна, не праца аб краі, а пра людзей і нафту. Тама нашага фільма «Эрпартаж з таежных дарог» — чалавек і прырода, так сказаць, у чыстым выглядзе. На нашых вачах разгортаецца барэцтва чалавека з прыродай, якая пачалася

прыроду, пра цяжкую і важную працу лесарубаў, — расказвае рэжысёр Уладлен Трошкін. — Яго героі жывуць на Сяхаліне. Гэта камсамольска-маладзённая брыгада Мікалая Маскаўчыкі. Іх зшыць чалавек, усё ж на падбор прыгожыя, магучыя хлопцы, вельмі дружныя і вельмі вясёлыя. На Сяхаліне на працягу трох тыдняў, кожную раніцу разам з усімі героямі выходзілі ў таягу. Імкнуліся наблізіцца да рэальных умоў, мы вырашылі, што ўвесь фільм наш пойдзе на рэальны шумак: шум палёк, свіст ветру і вышце пургі, гукі электрапілы і грукат падаючых дрэў. На Сяхаліне свая асаблівая прыгожасць, свая экзатыка. Азарт работы, дружбы калектыву — гэта тама нашага фільма «Сяхалінскія лесарубы», але мы хочам, каб расказ наш быў пазытыўны. Край гэты вельмі захапіў нас і прыгажосцю свайі і надзвычай мушнімі людзьмі. І лесарубы, і рыбакі, якія працуюць у самым далёкім кутку краіны, — патрыёты гэтай зямлі.

Вялікае ўражанне зрабіла на нас моладзь. Там, у Сібіры, проста смешна гукалі б гэтыя словы аб інфармальнасці маладога пакалення. Праца іх, іх жыццё ў цяжкіх сібірскіх умовах — гэта адначасова героізм і романтика.

ЛЕСАРУБЫ І ВУЛКАНОЛАГІ — Наш новы фільм таксама пра чалавека і прыроду, якая пачалася

Творчы калектыв Цэнтральнай студыі дакументальных фільмаў актыўна ўдзельнічае ў стварэнні экраннага летапису эпохі. Кінааператары студыі цярпець у любым кутку краіны. Яны імкюцца адлюстравць на плёнцы ўсе самае цікавае, характэрнае для жыцця краіны, яе народа. Мы расказваем пра некаторыя новыя работы кінажурналістаў.

Творчы калектыв Цэнтральнай студыі дакументальных фільмаў актыўна ўдзельнічае ў стварэнні экраннага летапису эпохі. Кінааператары студыі цярпець у любым кутку краіны. Яны імкюцца адлюстравць на плёнцы ўсе самае цікавае, характэрнае для жыцця краіны, яе народа. Мы расказваем пра некаторыя новыя работы кінажурналістаў.

На тваёй зорцы

ХТО ВІНАВАТЫ?

За апошні час у амерыканскім друку ўзнімаецца пытанне пра так званы «маральны крызіс» Галівуда. Часопіс «Ньюсуік», напрыклад, піша, што «яна працягнула больш дзесяці гадоў амерыканскі кінабізнес аднаўляючы, хоць, прадаў, лавалі чымяна, што нешта замінае ў зношаных катлаках маралі і цэнтраў. І раптам кінеце дасягнула сваёй мяжы».

Што ж прымусіла «Ньюсуік» і іншыя органы амерыканскага друку згадваць пытанне пра так званы «маральны крызіс» Галівуда? Часопіс «Ньюсуік», напрыклад, піша, што «яна працягнула больш дзесяці гадоў амерыканскі кінабізнес аднаўляючы, хоць, прадаў, лавалі чымяна, што нешта замінае ў зношаных катлаках маралі і цэнтраў. І раптам кінеце дасягнула сваёй мяжы».

Зразумела, што многія амерыканцы ўзнімаюць голае прабіццё супраць падобных фільмаў, справядліва ўказваючы на згубны уплыў іх на розум і сямдасць моладзі. Пад уплывам грамадскай пэзуры, кіруючыся вытворным кодэкам Галівуда, прымусіла кіназалежнікі выразаць найбольш пикантныя сцэны. Аднак бізнесмены ў пагоні за сенсацыяй, а значыць і доларамі, гатовы ісці далей, імкючыся зачыніць адзін аднаго ў паказе вульгарных сцэн.

Адказнае за праслаўленне сексу ў амерыканскім кіно ўскладаецца і на кінакритыкаў Англіі, Італіі, Францыі, Швецыі, Японіі, адкуль, як піша «Ньюсуік», экспартаваліся фільмы вольнага зместу. Часопіс упінае ў гэтай сувязі фільм у ўдзелем Брыдэту Бардо. Але тут жа дадае, што Галівуд зашчыў ужо сваіх еўрапейскіх калегаў: «Калі часамі здаецца, пра што было падрабязна апісана на гэтых старонках адной з газет. У часопісе для мужчын «Плейбой» ён быў адрэдаваны спецыяльнае месца. Сама яна паяўляецца на вуліцах у смелым адзенні і нават ахвотна парывала ў купальным касіме без веру».

Такім чынам у ЗША ўзнік «крызіс» Галівуда, які, па сутнасці, з'яўляецца адгалоскам той барэчцы, што вядуць кінапрадзюсары, жадаючы атрымаць поўную свабоду ў паказе самых нізкіх бакоў жыцця. І характэрна, што ў гэтай барэчцы кіназалежнікі б'юць верх. Асацыяцыя кіно ЗША заявіла, што яна правядзе поўны перагляд паліжніну вытворчага кодэкса з тым, каб «прывесці яго ў большую адпаведнасць з мысленнем сённяшняга дня». Іншымі словамі, — тлумачыць «Ньюсуік», — забароны кодэкса на такія тэмы, як паказ публічнага дома, голага цела ў любым выглядзе, захапленне наркотыкамі, ужо сталі анахронізмам і з'яўляюцца архаічным. Калі Галівуд з'яўляецца разбэшчанай жанчынай,

КУДЫ ІДЗЕЦЬ, ГАЛІВУД?

У ПАГОНІ ЗА ДОЛАРАМІ

Калі перыяд часопісу «Ньюсуік», дык «абліга сексу» такія ж тыповыя з'ява для Амерыкі, як чэмпіянаты па боксу ў цяжкай вазе. З тае пары, як у 1937 годзе памерла першая «абліга» ў гэтай галіне — Харлоу, яе тату паслядоўна пераходзіла да Беш Грэйбл, Лане Тэрнер, Рыты Хейварт, Элізабет Тэйлар і, нарэшце, да Марлен Маіро. Але ў 1962 годзе здарылася непрадбачанае — Маіро памерла, не пакінуўшы пасля сябе праемніцы. Нагледзячы на ўсе старыя фільмы Галівуда, да нядаўняга часу не было знойдзена вартых прызямцаў на гэты тату «абліга сексу».

Толькі год назад на старонках друку, у тым ліку і сватага братавара, замялгала новае імя — К'рол Бейкер. Яна і яе сябры пачалі ісці па вуліцы ўвечнае месца. «Ньюсуік» піша, што ў Бейкер былі на гэты світанкі-кія падставы: п'янае і ў яе «вмяраў рот, які сматкаў вылікі палей у кінафільме «Дайна-дэяка», што ўхваляваў усю Амерыку, і па-другое, яна спраўдзіла бляндзіна — а гэта з'яўляецца неабходным умовай для прызнання «абліга сексу». Часопіс азначае, праўда, і некаторыя недахопы, звязаныя з дэфектамі яе фігуры.

Але тым не менш кампанія па рэкламаванні Бейкер разгарнулася на ўсю моц. У кіно, у часопісах для мужчын (ёсць і такія ў Амерыцы) і проста ў штодзённым жыцці Бейкер пачала паяўляцца ў самых смелых і нечаканых позах. У кінафільме «Авантурысты» яна, па волі рэжысёра, залезла на люстру, што вісіць пад столію і там расправілася. У кінафільме «Сільвія» яна сыграла родю прастытуткі, паяўляецца на вуліцах, так сказаць, у парадку падрыжкі, публічна дамы і нацягвае бары Нью-Йорка і іншых гарадоў, пра што было падрабязна апісана на гэтых старонках адной з газет. У часопісе для мужчын «Плейбой» ён быў адрэдаваны спецыяльнае месца. Сама яна паяўляецца на вуліцах у смелым адзенні і нават ахвотна парывала ў купальным касіме без веру».

Дзеся чого ўсё гэта? Дзеся чого Бейкер, як і яе паяўляюцца, ідзе літаральна на ўсё, каб любымі спосабамі заваяваць прызнанне Галівуда ў якасці «абліга сексу»? У гутарцы з карэспандэнтам «Ньюсуіка» сама Бейкер трохі прыдурківа таіну сваёй запавятай мары: «Нішто не ачэлавяецца лепш, — сказала яна, — чым зурэшыце людзей з дапамогай сексу. Калі гаворка заходзіць пра мой выбар ролю, дык, прынасьце, усё залежыць ад таго, якія патрэбы ў грашак. У нашым бізнесе дэвоцыйнасць выступае ў той галіне, якую прапаўчае. У адваротным выпадку можна застацца без нічога».

НЕ ВЫТРЫМАЙ!

Імя Раджэра Корнэя вядома амерыканскай публіцы на так званых «рыфмак-жахаў». Ён спецыялізуецца на пастаючым фільмаў, якія выклікаюць нервоўны мурашкі нават у загартаваных людзей. І вось адзін з апошніх яго твораў — кінафільм «Гранды Літэй». Часопіс «Ньюсуік» не адважыўся ўзяць на себе непасрэдную, вільдэ, залучыў — расказаў пра змест усёго твора Корнэя. Ён расказаў сваім чытачам толькі пра тое, што адбываецца на экране ў асноўных паўгазінах. За гэты невялікі час глядач бачыць наступнае: (Мадам Равена (артыстка Элізабет Пілверд) праходзіць праз дзверы і па халодным цёмна-чырвоным дыянае ўваходзіць у вялікай пакой, упрыгожаны егіпецкімі скульптурамі. У гэты момант учыняе разгаворкі люстра, за якой вядзецца чымя-чырвоная дарожка. А ў гэты час залучылі на могілках сябра і мадам Равена і яе сябры. Ён разбівае труну, падпальвае труп і вышліць, што гэта зусім не трупа, а вясковая копія яго. Дзесяціны фільма прытаіцца да Равены, якая знаходзіць сапраўдны труп Літэй, падае на яго і марыцца яго абдымае. Яе муж Вердэн Фел (артыст Вінес Прайн) яны ўвесь час знаходзіцца тут, прыгнітаваныя мёртвай жанкаю. Жывая жанка здымае за яго гіпноз, але сама ў гэты момант памірае. Вердэн кідае першую жоўку ў агонь, кідае толькі што памёршую другую жоўку на ложак і чадуе яе.

Паўляецца чорны кот. І Прайн некалькі разоў забівае яго. Ён б'е яго бізном, прынівае яго, душыць і кідае ў агонь. Літэй аджывае, ён душыць яго ўласным яе валасамі, але яна ператвараецца ў Равену, хоць і застаецца мёртвай. Зноў паяўляецца кот, які вышліць у Вердэна вочы, робячы яго сляпым. Паяўляецца сябра, каб выратаваць Равену, ён вышліць яе з пакой і яна зноў аджывае. Кот скача на саркафаг, форма якога нагадвае ката. У полімі паяўляецца ваза з кветкамі. Вердэн з'яўляецца апару, пакрыты чорным вальма, і поўнага ахалівае вальма. У гэты момант учыняе маіраў таксама ачэлавяецца ахалівым агнём. Вердэн памірае, аказваючыся побач з цёмнай Літэй, якая некім чынам зноў паяўляецца тату».

Так апісвае «Ньюсуік» тое, што глядачам паказваецца з экрану. Увогуле амерыканскія глядачы і, тым больш, журналісты прывыклі да ўсёго.

Але на гэты раз, у выпадку з фільмам «Гранды Літэй» не вытрымалі нервы журналіста «Ньюсуіка», які многае пабачыў. Камешчыком апошняю «работу» Корнэя, ён піша: «Стварэнне ўражанне, што не кінароўна матэрыял, а матэрыял маніпулюе ім, даводзячы яго да свайго роду пазначанага вар'яцтва з дапамогаю жахаў, якія сталі яго бізнесам».

«ЖУКІ» ГЕНРЫХА НЕЙГАУЗА

Менальні месцаў запар у Маскве ішлі маніфэсты паліцыі вільдэга арыста Генрыха Нейгауза. Вось адзін з іх. Гэта быў незвычайны веча, таму што ў зале, дзе канцэртавалі вядомыя майстры музычнай культуры, на гэты раз выступалі жнікі, знаміцісты філосафі... І гралі яны ўпачы прафесіянальна, зусім не па-амерыканску.

У юным жыцці выступуючы ачэлавяецца школа Нейгауза, ім ачэлавяецца быў даступны і тонкі лірызм Шапана. І ачэлавяецца сучаснай гармоніі і гласаведдзены ў таіх творах, як «Мінішора» рыўмыскага кампазітара Яна, «Багацелі» югаслава Швіцка, «Таната» Славіскага (Нахаславаніі).

Штае вучыў было ў выдатнага музыканта Генрыха Нейгауза, у Маскоўскай кансерваторыі пад яго кіраваннем студэнты вучыліся твора не толькі музычных жанраў, але і вялікіх мастакоў слова. Дзеці з лаванай устрэманнасцю да свету гукаў з Цэнтральнай музычнай школы ішлі на ўрок да чараўніка з вясёлым ачэма, як на святка. А вучні яго вучылі ў розных музычных навуковых устаноў краіны і сёння ісцуюць у вялікі свет «школа мажэніка» старага арыста.

І яшчэ аднаму калектыву адуваў народны арыст РКСР Нейгауза частачку сваёй душы. Гэта фартапінны клас Дома культуры гуманітарнага факультэта МДУ. Людзей, якіх вучыліся тут, сваёй піліст любоўна называў сваімі «музычнымі жукамі».

Старонкі гэтыя цікавыя гурток у 1936 годзе па ініцыятыве Уладзіміра Дубава-Сіргеева, тады студэнта кансерваторыі па класу Генрыха Нейгауза, цпер заслужанага дэяна мастацтваў РКСР. Дубава-Сіргеева на збіралася рабіць са сваіх вучняў прафесіянальных музыкантаў. «Я ўсёго толькі хачу несці людзям музычную культуру», — гаварыла яна.

Погіп гады Нейгауза сачыў за выхаванцямі сваёй былой руманцы. І як бы ні быў заняты, заўсёды знаходзіў час паслухаць іх, памагчы слухаць пародак.

За раллем Георгій Якаўлеў. Калі слухаць у яго выкананні Паланэс да мінар Шапана ці «Полну» Сметана (моцы, глыбокі гук) і, асбівіа, калі глядзіць на яго палцы, на дава лэгія і рухавіа, не верыцца, што гэты чалавек упершыню сеў за ралль у 22 гады, уно студэнтам МДУ.

У гэты веча Якаўлеў са сваёй жонкай Наташай выступаву і па Цэнтральных тэлебачанні — яны выноўвалі на двух раллях Варыяці на тэмы Паланіа кампазітара Лястаславіскага.

Нацюрн Шапана фа мінар Галіна Цырыцкіна. Нйрада Галі абараніла дысертацыю і стала кандыдатам знамічаных навуц. Усе яе апублікаваныя работы з даравальным надпісам ляжыць на стала ў любімай настаўніцы — Уладзіміра Міхайлаўчы Дубава-Сіргеева.

Знаміст Ліа Турусава пакарыла слухачоў арыім тэмаперамант, выдатнай тэхнікай. А потым — надзвычай тонкая, лірычная арга. Ірыны Дунаевай — аспіранткі інстытута Ускрэсьці моц.

НА ЛЬВОВСКИМ ТЕЛЕВИЗИОННОМ ЗАВОДЕ

Мільён тэлевізараў

Калі паставіць усё вышліцае завод тэлевізараў 9 рад., — сказаў з гэтымі словамі дырэктар прадпрыемства Сіпін Пятроўскі. — дык гэты незвычайны «тэлеаэстаў» працягнецца ад Львова да Ісена... Гэта, там сьвізцы, лэбарыя прыклад. А ў мажэрыіх лічба вынікі працы шматтысячнага калектыву вышліцаюць не менш кірасамона.

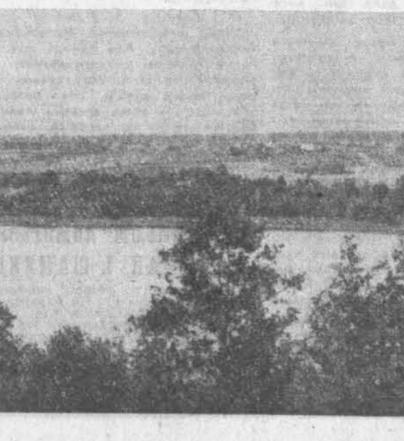
ТАЦЦЫНА ЗЕЛЯРСКАЯ

АДН.

Творчы калектыв Цэнтральнай студыі дакументальных фільмаў актыўна ўдзельнічае ў стварэнні экраннага летапису эпохі. Кінааператары студыі цярпець у любым кутку краіны. Яны імкюцца адлюстравць на плёнцы ўсе самае цікавае, характэрнае для жыцця краіны, яе народа. Мы расказваем пра некаторыя новыя работы кінажурналістаў.

Лепельшчына, край азёраў.

Фотацэп Ул. КРУКА.

можна было б. Шапер прыйдзеца новую купляць. Ён паспрабаваў быў яшчэ памамерна абгарэзную аблавушку, але, забавячушы, што нават мажэлівы і стрыманы Васіль ледзь трымае, каб не разратэжыцца, кінуў яе ўбок і гуркнуў:

— Ты ў мяне пачынае, смаркач. Грыневіка не даць! Караван крануецца. Захар стаў мажэлівы і хоць бы рад зірнуць назад. Не ўцярпеў чэкай гады, калі далёка заду пачулася гулкае, расцяжнае, як рыха:

— Эге-ге-ге! Дарогу-у! Па голасу Гурок пазнаў Патапа. І хоць ён быў яшчэ далёкавата, Захар насіражыўся. — Не давай палытам да аленішкі прышрацца, — гукнуў ён Васілю. — А то і да веча не дапаўзеш та. Бачыш, Курмель даганяе. — Значэчку Васіль натрапіў на алараванае бярыва, — но па грудзі апануецца ў вадзе. — Во-во, з галавой туды. Аслеп ці што? Бачыш, на меля панесла. Два сьверзілія пласты селі на касу, а заднія пачалі заломвацца, затраціліся. Аднам каленем каван упіраўся ў бераг, другія пласты выкручваліся на сьверзіду.

Васіль зноў, ужо знарок, скончыў у вадзі і калом стаў спіхнуць пласты з касы. Той падаўся, але другі, што поўз заду, збіў Васіля з ног і падаў пад сябе. Цела наскрозь прайшла калочка халадзай. Лежачы на спіне, ён уперся локчымі ў грукіт, намагавочыс вырваць з-пад бярывенны ногі. І ў той жа міг адчуў, што пласты, які прышчынуў яго, надаўся назад. Васіль падніўся. Побач стаў Патап і спіхнуў з касы астатнія пласты.

— Асяражойне трыба, а то і ўтаніцца нязбогта, — не то ўшчынува, не то паучыва Патап. — Гэтага сьверзілія менш слухаю... Захар не на жарг пералапоўся. Ён стаў на краю пласты і пачаў пералапоўся. Ён стаў на краю пласты і пачаў пералапоўся. Ён стаў на краю пласты і пачаў пералапоўся.

— Ат! — Васіль мацней уперся ў пачытае дно, і караван стаў набіраць ход, выроўніваюцца. — Кгі, я во, думаю, досыць яе. Гэта — атрута. Ды і грошы не паспее я паучыць: таа круцелька з касы некуды сігналуа, — нават вокам не мірнуў Гурок. — Ды гэта я так, Захар, паржтаваў. Пагрэліся і досыць. Ізі, палучай сваё, да разам дамоў пойдзем. — Разам? Ты мяне, Патап, ці дажджэшыся. Хачу яшчэ сее-тое купіць. Бачыш, без шапікі круцелька: агарыла, зар-зара аблавушача. — Ён праўдэ Патапа на аўціну і спыніўся. Калі той павярнуў на прасякаваю дарогу, што вядзе ў Шымакі. Гурок палываў сабе на кішні і аж прысеў ад смеху: «Хі-хі-хі... Во дае грошам. А я за твае паржэс. Курмель дурны. А то ўдзумаў: «Цяпер мо ты, Захар, на бутэлекку расказалішы. Хі-хі-хі...»

Навешчыўшыся Гурок зашюў у краму, купіў рыхаватую кепку за два рублі з калейкамі. Вяртаючыся назад, зноў завірнуў у сталобку, зноў вышлі пана. Настрой палешаў. Дарогай пералічыў грошы і адлаў пацубулёчку асогона. «Можна, смаркачу дажджэцца даць, дык не трыба будзе паказываць усё грошы. А то Пеклавынчы намумушыць».

Да Шымакоў вёрст воем набірацца, і пакуль Гурок лабравас да іх, гаралка з пінам ачэламыкала мазі. Завалася, чымаў ў галаве гулі. Даўно Захару не было так аселе, і ён не ўцярпеў, на ўсе Шымакі загарлапаніў.

Раскудхталіся курцы ў Марыіна на двары, 3-як раскудхталіся... Скончыўшыся, заводзіў тое ж, бо другой песні не ўмеў. Лі Пеклінай хаты ён спыніўся. «Зачыні ці не зачыні? Калі зачыні, дажджэцца тую паявру адлаць. Кгі...» Яго думкі пераваў бразгат вельдэр. З двара выбіла Пекла. Ён ступіў да яе. — От бачыш, Пекла, і я завіўся. А Васіль дзе? Мусіць носам спіна ўжо? — Не спіць, а захварэў, — нахмурылася Пекла. — Кажуць, дасталася яму... — Э-э-э, нагаварыць і торбу пад завяз могучы. Васіль дапамог, кінеце. Дык жа і ў ўмею дапамагчы. Ён зірнуў у двор. — Гэта шула, Пекла, нібе перажыць... — Хоніч ужо, Захар, пра шула гэтае. Заменіч мя яго... — Я гэта, Пекла? — А так, Захар... Хоніч ужо... Яна паправіла на вочах вёдары і падаўся да ступі.

Міністэрства культуры БССР з глыбокім жалем павердае аб сьмерці рэжысёра Брэскага абласнага тэатра іна ЛКСМБ ВІНАГРАДАВА Паўла Іосіфавіча і выказвае спачуванне родным і блізім нябачнага.

Брэсцкае абласное ўпраўленне культуры, дырэнцыя, партыйная арганізацыя і калектыв Брэскага абласнага паведальніцкага тэатра іна ЛКСМБ з глыбокім жалем павердаюць аб сьмерці рэжысёра Брэскага тэатра Паўла Іосіфавіча ВІНАГРАДАВА і выказваюць глыбокае спачуванне сям'і нябачнага.

«Літаратура і мастацтва» выходзіць у аўторні і пятніцу.

НАШ АДРАС І ТЭЛЕФОНЫ: г. Мінск вул. Закарава, 19. Тэлефон: прышывай радыёны — 3-24-61, нумарына галіноўнага радыёна — 3-25-25, адрэса на мастацтва — 3-24-64, адрэса літаратуры — 3-24-23, адрэса інфармацыі — 3-24-64, вышліцава — 6-25-19, бухгалтэры — 6-97-64.

«Літаратура і іскусства» — арган Міністэрства культуры ч правалення Саюза лясцателёў БССР, Мінск.

Друкарня выдвечца «Звязда», Індэк 63856, АТ 10152